

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
152/21. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2021. szeptember 2.

A C-180/20. sz. ügyben hozott ítélet
Bizottság kontra Tanács

A Bíróság megsemmisíti a Tanácsnak az Örményországgal kötött partnerségi megállapodás alkalmazásáról szóló határozatait

Megállapítja, hogy bár a partnerségi megállapodás a KKBP-hoz bizonyos kapcsolódásokat mutat, az abban foglalt azon elemek és szándéknyilatkozatok, amelyek azt a KKBP-hez kötik, nem elegendők ahhoz, hogy e megállapodás olyan önálló összetevőjének minősüljenek, amely alapján a Tanács jogi aktusa két külön határozatra bontható

Az egyrésztől az Európai Unió, az Európai Atomenergia közösség és tagállamaik, másrésztől az Örmény Köztársaság közötti átfogó és megerősített partnerségi megállapodást (a továbbiakban: Örményországgal kötött partnerségi megállapodás) 2017. november 24-én írták alá. E megállapodás partnerségi tanács és partnerségi bizottság létrehozását, valamint albizottságok és más testületek létrehozásának a lehetőségét írja elő. Úgy rendelkezik továbbá, hogy a partnerségi tanács megállapítja az eljárási szabályzatát, és abban meghatározza a partnerségi bizottság feladatait és működését.

Az Európai Bizottság és az Európai Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője 2018. november 29-én az EUMSZ 218. cikk (9) bekezdésének megfelelően együttes javaslatot fogadott el az Európai Unió Tanácsának a partnerségi tanácsban a partnerségi tanács, a partnerségi bizottság, az albizottságok és valamennyi más szakosodott testület eljárási szabályzatára vonatkozó határozatok elfogadásával kapcsolatban az Unió által képviselendő álláspontokról szóló határozatát érintően. A Bizottság a 2019. július 19-i módosított javaslatában törölte a közös kül- és biztonságpolitika (KKBP) területére vonatkozó megállapodások megkötését érintő EUSZ 37. cikkekre, mint anyagi jogi jogalapra történő hivatkozást. A Tanács az említett határozatjavaslatot két külön határozatra bontotta. Így egyrészt elfogadta a 2020/245 határozatot, amely a partnerségi megállapodás alkalmazásának – a II. címe kivételével – a biztosítását célozta, és amelynek anyagi jogi jogalapját az EUMSZ 91., az EUMSZ 207. és EUMSZ 209. cikk képezte, a közlekedés, a kereskedelem és a fejlesztés területét érintően. Másrészt elfogadta a 2020/246 határozatot, amely az e megállapodásban foglalt, a KKBP területén folytatott együttműködésre vonatkozó II. cím alkalmazásának a biztosítását célozta, és amelynek anyagi jogi jogalapját kizárólag az EUSZ 37. cikk képezte. Míg a 2020/245 határozat elfogadására minősített többséggel került sor, a 2020/246 határozatot egyhangúlag fogadták el. A Bizottság a Bíróság előtt vitatta a Tanács jogi aktusának két határozatra való bontását, a 2020/246 határozat jogalapjaként az EUSZ 37. cikkekre való hivatkozást, valamint az ebből következő szavazási szabályt, és így a két tanácsi határozat megsemmisítését kérte.

A Bíróság nagytanácsban eljárva megsemmisíti a 2020/245 és a 2020/246 tanácsi határozatot. Megállapítja, hogy bár a partnerségi megállapodás a KKBP-hoz bizonyos kapcsolódásokat mutat, az abban foglalt azon elemek és szándéknyilatkozatok, amelyek azt a KKBP-hez kötik, nem elegendők ahhoz, hogy e megállapodás olyan önálló összetevőjének minősüljenek, amely igazolhatja, hogy a 2020/246 határozat anyagi jogi jogalapként az EUSZ 37. cikkben, eljárásjogi jogalapként pedig az EUMSZ 218. cikk (8) bekezdésének második albekezdésén alapuljon. Úgy ítéli meg továbbá, hogy e körülmények között semmi nem indokolja az Örményországgal kötött partnerségi megállapodással létrehozott partnerségi tanácsban az Unió által képviselendő álláspontokról szóló jogi aktus két határozatra bontását.

A Bíróság álláspontja

A Bíróság előzetesen emlékeztet arra, hogy az EUMSZ 218. cikk (8) bekezdése értelmében a Tanács főszabály szerint minősített többséggel jár el, és kizárólag az e rendelkezés második albekezdésében meghatározott esetekben határoz egyhangúsággal. E körülmények között az alkalmazandó szavazási szabályt minden egyes esetben annak alapján kell meghatározni, hogy az az EUMSZ 218. cikk (8) bekezdésének második albekezdésében előírt esetek körébe tartozik e, az érintett határozat anyagi jogi jogalapja megválasztásának pedig olyan objektív elemeken kell alapulnia, amelyek alkalmasak a bírósági felülvizsgálatra, amely elemek között szerepel e jogi aktus célja és tartalma.

A Bíróság e tekintetben emlékeztet arra, hogy ha valamely uniós jogi aktus vizsgálatából az derül ki, hogy az kettős célkitűzés elérésére irányul, vagy két összetevőt foglal magában, és ezek egyike elsődlegesnek vagy meghatározónak mutatkozik, míg a másik csupán járulékos, a jogi aktust csak egy jogalapra kell alapítani, mégpedig arra, amelyet az elsődleges vagy meghatározó célkitűzés, illetve összetevő megkövetel. A jelen ügyben, bár a megtámadott határozatok formálisan a partnerségi megállapodás különböző címeire vonatkoznak, a Bíróság megállapítja, hogy azt a területet, amelyhez tartoznak, és következésképpen az Unió szóban forgó külső tevékenységének az anyagi jogi jogalapját e megállapodás egészére tekintettel kell értékelni, és e határozatok általánosságban az Örményországgal kötött partnerségi megállapodás alapján létrehozott nemzetközi szervek működésére vonatkoznak. Végeredményben két külön, olyan tanácsi határozat elfogadása, amelyeket eltérő jogalapokra alapítanak, de amelyek az e megállapodással létrehozott szervek működésével kapcsolatban az Unió által képviselendő egységes álláspont kialakítására irányulnak, csupán abban az esetben igazolható, ha a megállapodás az egészét tekintve az említett határozatok elfogadásához alkalmazott különböző jogalapoknak megfelelő külön összetevőket tartalmaz.

E tekintetben a Bíróság hangsúlyozza, hogy valamely megállapodásnak a fejlesztési együttműködési megállapodásként való minősítését annak lényeges tárgyára tekintettel kell elvégezni, és nem a konkrét kikötései függvényében. Márpedig, bár az Örményországgal kötött partnerségi megállapodás II. címének bizonyos rendelkezései olyan kérdésekre vonatkoznak, amelyek a KKBP hatálya alá tarthatnak, és megerősítik a felek arra irányuló szándékát, hogy e területen együttműködjenek egymással, e rendelkezések a megállapodásban csekély számúnak minősülnek, és alapvetően programszerű nyilatkozatokra korlátozódnak, amelyek a szerződő felek közötti jelenlegi kapcsolatoknak és a jövőt érintő közös szándékaiknak a leírására szorítkoznak.

A Bíróság ezt követően a megállapodás céljait illetően megállapítja, hogy annak fő célja az Örményországgal folytatott együttműködés keretének a létrehozása a közlekedés, a kereskedelem és a fejlesztés területén. A Bíróság e kontextusban megállapítja, hogy annak megkövetelése, hogy a fejlesztési együttműködési megállapodás az erre a politikára vonatkozó rendelkezéstől eltérő rendelkezésen is alapuljon minden olyan esetben, amikor az valamely speciális területet érint, a lényegétől fosztaná meg az EUMSZ 208. cikk által meghatározott hatáskört és eljárást. A jelen ügyben, bár a politikai párbeszéd keretének megerősítésére irányuló bizonyos konkrét célok kétségkívül kapcsolódhatnak a KKBP-hez, a Bíróság megállapítja, hogy e konkrét célok felsorolása nem tartalmaz olyan cselekvési programot vagy konkrét együttműködési részletszabályokat, amelyek alátámaszthatnák, hogy a KKBP e megállapodás különálló összetevőinek az egyikét képezi a kereskedelemmel és a fejlesztési együttműködéssel kapcsolatos szempontok mellett.

Végül, bár a jogi aktus hátterét alkotó olyan tényezők, mint a jelen ügyben a hegyi karabahi konfliktus, szintén figyelembe vehetők az említett jogi aktus jogalapjának meghatározásához, a Bíróság megállapítja, hogy az Örményországgal kötött partnerségi megállapodás nem ír elő semmilyen konkrét vagy egyedi intézkedést ezen, a nemzetközi biztonságot veszélyeztető helyzet kezelésére.

A fentiekre tekintettel a Bíróság megsemmisíti a 2020/246 határozatot, mivel azt tévesen alapították anyagi jogi jogalapként az EUSZ 37. cikkre. Ami a 2020/245 határozatot illeti, a Bíróság azt is megsemmisíti. E határozat (10) preambulumbekzdéséből és 1. cikkéből ugyanis kitűnik,

hogy az nem érinti az Örményországgal kötött partnerségi megállapodás által létrehozott partnerségi tanácsban az Unió által képviselendő álláspontot, amennyiben ezen álláspont e megállapodás II. címének az alkalmazására vonatkozik. Márpedig az e címben foglalt rendelkezések nem minősülnek az említett megállapodás olyan külön összetevőjének, amely a Tanácsot arra kötelezné, hogy ezen álláspont kialakításához többek között az EUSZ 37. cikkre és az EUMSZ 218. cikk (8) bekezdésének második albekezdésére hivatkozzon. Így semmi nem indokolja, hogy a Tanács a 2020/245 határozat tárgyából kizárja a szóban forgó álláspontot, amennyiben az e megállapodás II. címének alkalmazására vonatkozik, és az EUMSZ 218. cikk (9) bekezdése alapján külön határozatot fogadjon el, amelynek tárgya az említett álláspont kialakítása abban az esetben, ha az az említett II. cím alkalmazását érinti.

A Bíróság mindazonáltal a jogbiztonság érdekében úgy határoz, hogy fenntartja a megsemmisített határozatok joghatásait mindaddig, amíg a Tanács el nem fogad egy új, az ítéletnek megfelelő határozatot.

EMLÉKEZTETŐ: A megsemmisítés iránti kereset az uniós intézmények uniós joggal ellentétes jogi aktusainak megsemmisítésére irányul. Bizonyos feltételek mellett a tagállamok, az európai intézmények és a magánszemélyek indíthatnak megsemmisítés iránti keresetet a Bíróság és a Törvényszék előtt. Az érintett intézménynek a jogi aktus megsemmisítése miatt esetleg kialakult joghézagot orvosolnia kell.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499